

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pappertate non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

Facti Species, Controuersiæ Status, Decisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

CONSULTATIO.

Proponam primò facti speciem, quæ huic Consultationi occasionem præbuit. Secundò Controuersix statum subijciam. Tertio de re proposita sententiam meam vnica Assertionem comprehendam. Quarto eandem argumentis ex Iure Societatis, Constitutionibus Pontificijs, Obseruantia perpetua, & Ratione petitis confirmabo. Postremò ad omnes Aduersariorum obiectiones respondebo.

FACTI SPECIES, CONTROUERSIX STATUS, DECISIO.

Titius Religionem Societatis IESV ingressus condidit Testamentum, in quo hæredem ex asse instituit Caium fratrem suum germanum. Elapso biennio (tam diu enim Societatis Tyrones probantur) emisit vota Paupertatis, Castitatis & Obedientiæ, non quidem solemnia (ut fit in alijs Religionibus) sed simplicia, iuxta Rituale huius Ordinis Institutum: quorum tamen votorum vi effectus est non impropiè, vel lato modo, vel ad instar, vel ex priuilegio: sed propriè, strictè, pariformiter, & iure quo qui optimo Religiosus. Procedente tempore idem Titius memor, iuxta promissionem factam in Nouitiatu, se esse obligatum ad sua bona, quæ secutus dictamen carnis & sanguinis Fratri testamento reliquerat, distribuenda in pia & sancta opera, iuxta illud Christi, *si vis perfectus esse, vade, & vende quæ habes. &*

A da pau-

CONSULTAT.

2 *da pauperibus, veni & sequere me;* de Superiorum consensu, reuocato testamento condito ad fauorem Fratris, aliud condidit ad fauorem Collegij Colonienſis, redacti ad graues angustias rerum domesticarum, propterea quòd ad illud quamplurimi è Societatis hominibus, varijs Domicilijs huius & aliarum Prouinciaram ab Hæreticis exturbati, confugissent.

2 Ex proposita Facti specie magna Iuris controuersia orta est, *An Titius ex vi voti Paupertatis emissi post biennium Probationis, destitutus fuerit bonorum suorum Dominio, illudq; in Caium transmiserit, ac proinde Testamentum prius conditum confirmauerit, & irreuocabile fecerit.* Re delatâ in Iudicium, & vtrunque magna contentione agitata, tandem pro Collegio Colon. à sapientissimis Iudicibus pronunciatum est. Non defuerunt tamen Aliqui (quo spiritu ducti nescitur,) qui, etiam postquam Caius causâ cecidit, satis benè longo Scripto, communibus, vt apparet, operis, concinnato, ostendere uentur, Titium ex vi voti Paupertatis destitutum fuisse Dominio bonorum suorum, & testamentum in seculo factum confirmasse, nec potuisse nouum condere, Collegij Colon. Patres tradiderunt mihi recens ex Italia ad hanc Urbem appulso Scriptum illud, iusseruntque meum super hac Causa iudicium exponere. Pareo, & pono hanc Assertionem.

3 **T** *Titius vi Voti Paupertatis emissi in Societate post biennium, tenetur quidem statim,*

rim, non disponere vlllo modo de suis bonis, nec illis vti absq̄ scientia & consensu Superiorum: non tamen priuatus fuit eorundem Dominio, neque illud transmisit in Caium, nec confirmauit testamentum conditum ante ingressum, nec illud fecit irreuocabile: ac prouide de Superiorum licentiâ & validè & licitè de suis bonis iterum disponere, etiam per viam testamenti potuit.

Hæc Assertio potissimum probanda est ex iure, quo vtitur Religio Societatis, quod continetur in eiusdè Cōstitutionibus, Canonibus & Decretis toties à Sede Apostolica confirmatis, & præterea ex duplici Motu proprio GREGORII PAPÆ XIII. ex perpetuâ Observatiâ subsequatâ & vniuersali in totâ Societate; ex Ratione, & ex Refutatione omnium argumentorum, quæ hæctenus pro cōtrariâ parte allata sunt. Sed, quoniam ad omnes textus, qui depromuntur à Nobis ex Cōstitutionibus & Canonibus Societatis, & Motu proprio GREGORII XIII. video Aduersarios habere paratam responsionem petitam ex noua quâdam Dominiij distinctione, qua (si Deo placet) elidi, an eludi? arbitrantur omne robur argumentorum nostrorum; operæ pretium esse duco, eiusmodi distinctionem hic ponere ante oculos: vt intelligatur quàm non aptè quadret in textus mox afferendos.

Dominium (ex istorum sententia) aliud est Particulare & actiuum: aliud in Communi: aliud Passiuum. Particulare & actiuum est illud, quod definitur Ius per-

CONSULTAT.

4 *fectè disponendi de re corporali, nisi lege prohibeatur. Qui enim tale Dominium habet, potest de suis rebus suo arbitratu disponere. Disponere autem est actus potentiae & facultatis actiuae.*

6 *Dominium in communi est illud, quod habent personæ particulares, quæ sunt membra alicuius Communitatis, V. G. Religionis, quæ possideat bona in communi: nam Religiosi particulares, nõ sunt ipsi Domini talium bonorum, sed ipsa Communitas, ipsi singillatim accepti habent solum *Dominium in communi.**

7 *Dominium passiuum est illud, quod competit alicui, qui sit priuatus omni *Dominio particulari & actiuo*; si retineat capacitatem ad acquirenda aliqua bona vel in eo statu, in quo est, vel in alio possibili. Porro autem Aduersarij accommodando hanc distinctionem *Dominij Titio* obstricto votis, dicunt, Titium non habere *Dominium particulare, nec actiuum*; sed solum *Dominium in communi*; quatenus est membrum Collegiorum, quæ possident bona stabilia: & *passiuum*, quatenus retinet capacitatem, & quasi potentiam Passiuam ad recuperanda bona, quorum *Dominium* amisit per emissionem votorum, si legitima autoritate vinculo votorum solvatur. Habeo distinctionem, in qua sanè non possum mirari satis Aduersariorum animositatem, qui cum non sint hospites in Iure Ciuili & Canonico, & vt apparet, non indiligenter versati in bonorum Auctorum lectione; ausi sint asserere, vocem *Dominium*, significare Ius, hoc est, *passiuam potentiam*, ad acquirenda bona temporalia,*

ralia, cū nullus sit textus, nullus locus apud vllum Scriptorem, in quo Dominium non sit vsurpatum pro Iure & facultate actiua disponendi de suis bonis. si hoc non est abuti vocabulis, quid tandem erit? Sed condonetur Aduersarijs hæc interpretandi licentia, quando & ipsos illius puduit: ideoque in hoc vltimo Scripto, quod confutamus, (quia posteriores curæ sunt etiam sapientiores) re vera nullam fecere mentionem *Dominij passui*: & alioqui non parum benè meriti sunt de omnibus mendicabilis, qui, si Dominium est capacitas ad bona temporalia acquirenda; satis diuites censerentur. non fuit tamen hæc inaudita acceptio *Dominij* dissimulanda: quod intellexerim etiamnum à quibusdam iactari, non incommodam esse. sic nimirum fiet, vt nullus relinquatur tergiuersandi locus, si ostenderimus textibus mox afferendis, ex Constitutionibus Societatis, & Pontificia declaratione, nullo modo congruere posse: sed quicquid dicitur de *Dominio*, esse intelligendum de *Dominio particulari & actiuo*, & nullatenus de *Dominio incommuni & Passiuo*.

Est præterea supponendum pro intelligentia terminorum, in *Examine Generali*; quod est quasi Summarium Constitutionum Societatis, & in ipsis Constitutionibus, & earum Declarationibus, quæ sunt eiusdem authoritatis, vt dicitur in *proximo & parte 6. c. 10. lit. A.* Nomine *Scholaris* siue *Scholastici* intelligi illum, qui peracto Nouitiatu emisit tria vota simplicia, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, & promisit ingredi in Societa-

rem, hoc est, acceptare suo tempore gradum Professorum, qui in Societate supradicta vota solemniter faciunt, sicut omnes alij Religiosi, vel gradum Coadiutoris formati, qui etiam suo tempore emittit supradicta tria vota non solemnia, sed solum publica: quorum vi amittit illicò Dominium suorum bonorum, & fit incapax successionis: potest tamen cum causâ à Religione dimitti.

9 Nomine autem *Probationis* intelligitur non solum tempus biennij Nouitiatus; sed etiam, quod durat ab emissionem votorum simplicium, quæ fit absoluto biennio vsque ad tempus, quo quis promouetur ad gradum Professi vel Coadiutoris formati. omitto textus qui passim occurrunt in Constitutionibus, contentus vnico, qui habetur parte 4. ca. 4. lit. E vbi ita dicitur: quod autem promittit Scholasticus in Societate, est in eius Corpus ingredi, vt statim obseruet Castitatem, Paupertatem, & Obedientiam actu iuxta Societatis consuetudinem, siue admissus sit, vt post absoluta studia sit Professus, siue Coadiutor formatus, & sic consequenter potest illum statim Superior admittere in Scholasticum, ac simul in Probationem, ad hoc, vt ad Professorum gradum, vel Coadiutorum suo tempore admittatur. His notatis ad Assertionis positæ confirmationem veniamus.

PRIMUM ARGUMENTVM
ex Iure Societatis.

10 I. **O**ccurrit textus clarissimus ex part. 6. cap. 2. quod totum est de ijs, que ad Paupertatem
pere